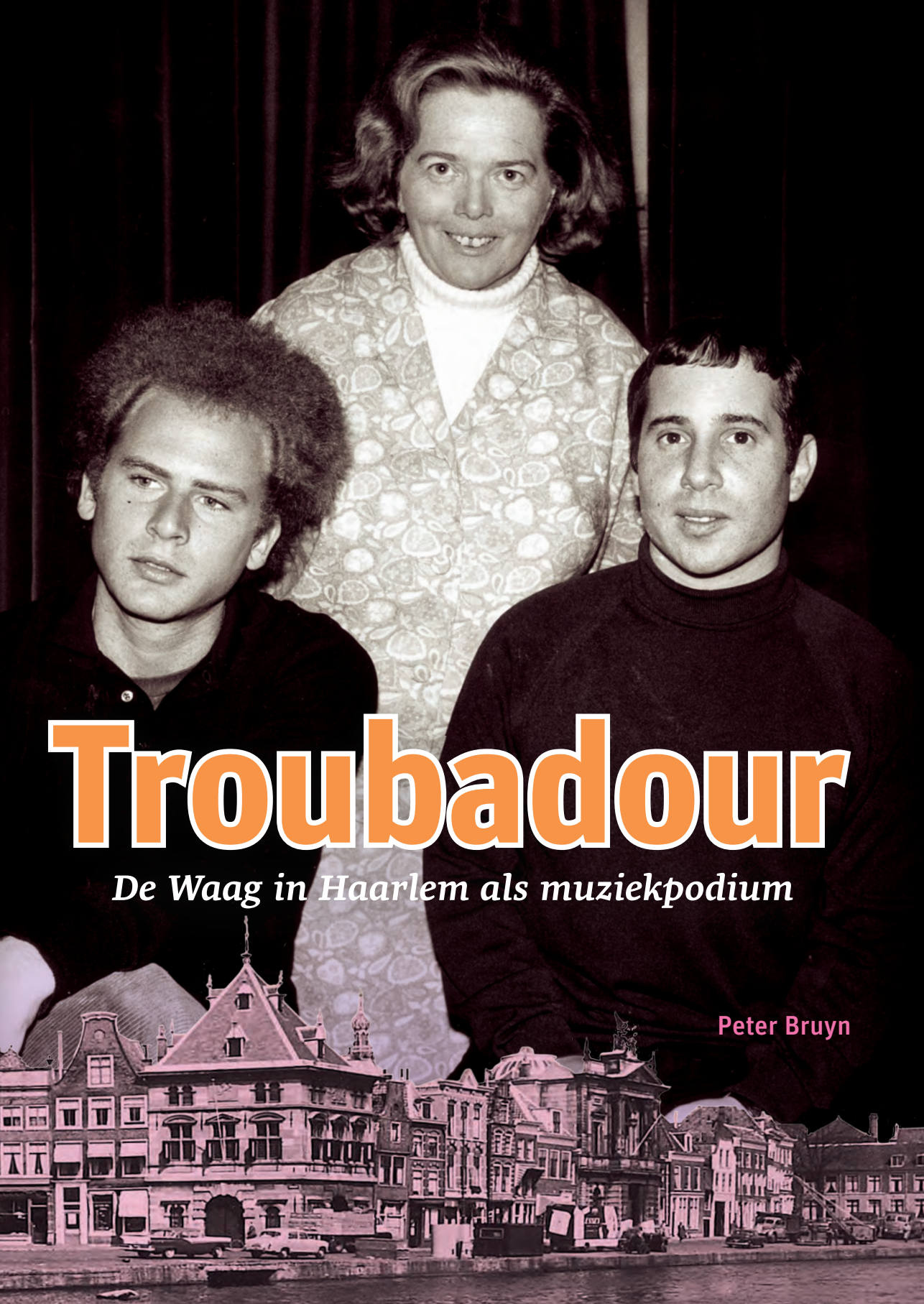

Troubadour

De Waag in Haarlem als muziekpodium

Peter Bruyn

Inhoud

1. Waagverhalen – 1962 <i>Balladen en wijn in de Frans Hals Taveerne</i>	7	12. Waagverhalen – 1966 <i>Londen heeft The Troubadour, Los Angeles heeft The Troubadour en Haarlem heeft De Waag</i>	67	21. Binnenlopers <i>Over de wereldhit van Peter Sarstedt en de geweldloze missie van Joan Baez</i>	104	31. Herberg <i>Culinair met jazzsaus</i>	156
2. Cobi Schreijer <i>Zestien en in de schijnwerpers</i>	12	13. Dorris Henderson <i>Afro-Amerikaanse laat zich geen ‘zwarte muziek’ voorschrijven</i>	72	22. Waagverhalen – 1968 <i>Waarom schreef Hoppelepop nooit over Cobi en haar folkpodium?</i>	112	32. Waagloze verhalen – 1976/2001 <i>De geboorte van de singer-songwriter</i>	159
3. De Waag <i>Wel of niet Lieven de Key? Dat was lange tijd de vraag</i>	16	14. Don Paulin <i>Levensgenieter en globetrotter met knapzak vol liedjes</i>	76	23. De niet-komers <i>Of: waarom Dylan, Donovan, Armand en Phil Ochs best in De Waag hadden kunnen spelen</i>	118	33. Waagverhalen - 2001/2008 <i>‘Al snel moest ik voor iedere artiest die ik boekte er twee afwijzen’</i>	163
4. Waagverhalen – 1963 <i>‘Pikant maar niet gênant’</i>	20	15. Waagverhalen 1967 <i>Jubileum en het debuutalbum van Cobi: proosten met Koele Wijn</i>	79	24. Waagverhalen - 1969/1970 <i>De Rotary Club dronk vin de table van f 1,98 per fles</i>	123	34. Anna Coogan <i>‘In De Waag ben je als artiest de gast van het publiek. Het is hun feestje’</i>	168
5. Ronnie Potsdammer <i>Brassens’ apostel in de Lage Landen</i>	24	16. Mark Spoelstra <i>Waagoptreden bleef enige Nederlandse concert van Dylan-kompaan</i>	82	25. Derroll & Norris <i>De banjo-bohémiens</i>	129	35. Waagverhalen - 2009/2022 <i>‘Het is de combinatie van mooie muziek met een goede wijn of een lekker biertje’</i>	171
6. Waagverhalen – 1964 <i>Honderden Londense folkclubs; een wereld die open gaat</i>	28	17. Alex Campbell <i>Publiekslieveling en ‘altijd dronken, net dronken geweest of hard op weg om dronken te worden’</i>	85	26. Waagverhalen – 1971/1972 <i>‘Guitar-battles’ en literaire kanonnen</i>	133	36. David Rovics <i>‘Ik ben en betere anarchist dan jij!’</i>	176
7. Pete Seeger <i>‘Een bloem en een hamer’</i>	33	18. De Folkrock-explosie <i>Alle wegen leiden naar Fairport Convention</i>	90	27. Tom Paxton <i>Favoriet van de connaisseurs</i>	139	37. Waagverhalen <i>De onverbiddelijke tijdgeest</i>	179
8. Waagverhalen – 1965 <i>‘Cobi was van de wijn en de kaasplankjes. Maar als het concert begon dan ging de bar dicht’</i>	39	19. Waagverhalen – 1967/1968 <i>Het Nederlandse lied bloeit en ‘moeder overste’ kijkt goedkeurend toe</i>	93	28. Waagverhalen - 1973/1974 <i>Pendelen tussen Waag en Teerling</i>	143	Epiloog <i>Met Ben Reel roeien op de ‘River of Time’</i>	183
9. Boudewijn en Lennaert <i>‘Alles wat er bij Lennaert binnenkwam als hij door Haarlem liep, dat kwam ongeveer samen in De Waag’</i>	46	20. Astrid en Lennaert <i>De openstaande drankrekening werd betaald met liedjes</i>	99	29. Tamalone <i>De Haarlemmer op ‘Kralingen’</i>	147	Noten	184
10. Waagverhalen – 1966 <i>Het jaar dat de sixties echt beginnen</i>	50			30. Waagverhalen – 1975/1976 <i>Cobi kom terug, we kunnen je niet missen!</i>	150	Bronnen en literatuur	189
11. Simon & Garfunkel <i>Waarom Paul boos is – en later toch weer niet</i>	54					Index	202
						Colofon	208

Cobi Schreijer

Zestien en in de schijnwerpers

Muziekpodium De Waag en Cobi Schreijer zijn niet zoïets als elkaars synoniemen. Verre van dat. Daarmee zou geen van beide recht worden gedaan. In minder dan tien van de ruim drieëntachtig jaar van Schreijers leven stond De Waag centraal. En De Waag is sinds begin deze eeuw al langer muziekpodium dan het in de vorige is geweest. Anders dan destijds weliswaar, maar wel degelijk een plek waar internationale troubadours te horen zijn, al worden die dan tegenwoordig 'singer-songwriters' genoemd.

Het staat echter als een paal boven water dat De Waag zonder Cobi nooit de muziktaveerne, troubadours- of folkclub, of hoe je het ook wilt noemen, geworden was die het werd en in feite nog steeds is. De eerste echte folkclub van Nederland in een tijd dat het woord 'folk' in ons land nog niet eens gebruikt werd.

Natuurlijk heeft Cobi wel een idee, die zomer van 1962, als ze iedere dag, of althans een aantal dagen per week, haar speciale Frans Hals-programma brengt. Een eigen

podium uitbaten, dat is iets wat ze na tien jaar stad en land afreizen voor ogen heeft. Maar hoe en wat dat precies inhoudt en welke muziek daar te horen zal zijn, dat moet de tijd nog leren.

Het zal niet in ieders geheugen gegrift staan, maar veertig jaar eerder, dinsdag 25 april 1922, vergaderde in Rome het Internationaal Vakverbond, I.V.V., dat enkele jaren daarvoor was opgericht door de Nederlandse anarchist Edo Fimmen. Er wordt uitgebreid over geschreven in het socialistische dagblad Het Volk, dat die ochtend in Amsterdam op de deurmat valt bij Herman Schreijer en Anne Koetsier die een jaar eerder getrouwd zijn.¹

Cobi (1942)

The Novelty Sisters, links Cobi

Van lezen zal waarschijnlijk weinig gekomen zijn. Op deze dag bevalt Anne van haar eerste kind: een dochter, Cobi. Ze groeit op in een 'rood nest'. Vader communist en vakbondsman. Moeder stemt sociaal-democratisch: SDAP.² Vader extreem sober en wars van alle uiterlijk vertoon. Moeder iets frivoler. In haar Schreijer-biografie 'Door de Zee van Tijd' laat Angeline van den Berg Cobi erover aan het woord:

„Een keer was mijn moeder samen met een buurvrouw naar de 1 mei-bijeenkomst van de SDAP geweest. Ik was nog klein, ik zat op het zitje van de kinderwagen waarin mijn broertje lag. Thuis vertelde ik mijn vader opgewonden over het zingen en al die mooie vlaggen die ik had gezien. Dat vond hij een gruwel. Hij verbood mijn moeder om naar dat soort bijeenkomsten te gaan.”³

Ruimte voor muziek is er echter wel degelijk in het arbeidersgezin Schreijer. Vader Herman, die in eerste instantie timmerman is, maar zich later specialiseert in het leggen van rubbervloeren, speelt accordeon en 'Cootje', zoals Cobi dan nog wordt genoemd, zingt graag. Ze mag naar zangles en lid worden van de kinderoperettevereniging en later zingt ze bij een koor dat zelfs in het Concertgebouw optreedt. Dan is ze twaalf. Weer een paar jaar later hoort ze op de Vara-radio het koor The Varamountgirls onder leiding van Benedict Silberman dat in Amsterdam blijkt te repeteren. Cobi, die de ULO heeft afgerond en inmiddels een baantje heeft op de administratie van de Nederlandse Metaalbewerkersbond, aarzelt niet en doet auditie, zonder dat haar ouders ervan weten. Ze wordt aangenomen. Vader Herman vindt het eigenlijk maar niks dat Cobi zo in de schijnwerpers gaat staan, maar moeder Anna weet hem te vermurwen.

Waagverhalen – 1964

Honderden Londense folkclubs; een wereld die opengaat

Cobi Schreijer en Ronnie Potsdammer zitten nog midden in hun reeks Wiedewagen-voorstellingen als zich plotseling een Amerikaanse bezoeker aandient. Een man die de Waagplannen van Cobi in een stroomversnelling zal brengen. Folkzanger Pete Seeger. En hij is niet door Schreijer uitgenodigd als hij op zaterdag 7 maart 1964 langskomt. Hij nodigt in eerste instantie zichzelf uit.

In tegenstelling tot wat her en der wel gesuggereerd is, is Seegers komst niet onaangekondigd. In het kader van een tien maanden omvattende wereldreis met zijn gezin, waarbij hij op zo veel mogelijk plekken de authentieke volksmuziek wil onderzoeken, is Seeger een dag of wat in het land. Haarlems Dagblad meldt dat hij, 'één van Amerika's belangrijkste zangers van volksliederen', die avond in de Waagtaveerne present zal zijn om wat te zingen en met Cobi Schreijer van gedachten te wisselen.¹

Maar hoe is hij op het spoor van Cobi en De Waag gekomen? Daarover doen verschillende verhalen de ronde. Ruwalt Hiemstra, de zoon van Cobi, vertelt dat een vrouw die destijds regelmatig als bezoeker in De Waag kwam, naar Amerika ging en in aanraking kwam met de bloeiende folkscene aldaar. Zij verhaalde op haar beurt van De Waag en Cobi Schreijer, wat vervolgens Seeger weer ter ore kwam. Theoretisch is dat mogelijk, maar onwaarschijnlijk. Alleen als de vrouw het over de Waagtaveerne bij de Frans Hals-tentoonstelling heeft. Zomer 1963 is Seeger al aan zijn wereldreis begonnen.

Een andere, wat plausibelere verklaring is dat Seeger bekend is met een liedbundel met Nederlandse volksliedjes en hun vertalingen die in 1961 in Amerika is uitgegeven door de Cooperative Recreation Service in Delaware, Ohio. Een omvangrijk en ambitieus project waarbij in 1962 ook een LP verschijnt waarop Cobi Schreijer met twee liedjes te vinden is – 'Come Friends' / 'Komt Vrienden' en 'The Farmer And His Wife' / 'Ain Boer Wol Noar Zien Noabor Tou'. De naam van de zangeres is op de hoes geschreven als 'Kobi Schreijer'.²

Het is niet ondenkbaar dat Seeger bij zijn wereldreis de bundels van Cooperative Recreation Service in Delaware en de bijbehorende platen als een soort richtlijn heeft genomen en daarom contact heeft opgenomen met Cobi. In ieder geval stapt hij op die zaterdagavond in maart 1964 niet lang voor middernacht De Waag binnen terwijl Schreijer en Potsdammer nog met hun Wiedewagen-programma bezig zijn. Het is

stampvol. Cobi wil stoppen om hem te begroeten, maar hij gebaart dat ze toch vooral door moeten gaan, herinnert zij zich later.³

Natuurlijk zingt Seeger een aantal nummers in De Waag, zichzelf begeleidend op de vijfsnarige banjo. En het publiek zingt enthousiast mee, weten de verslaggevers van zowel Haarlems Dagblad als Het Parool de maandag daarop te melden.^{4 5} De muziek van Seeger is in die tijd nog volstrekt onbekend terrein voor de meeste Nederlanders. De aanwezige recensenten weten inhoudelijk dan ook niet veel meer te melden dan dat de Amerikaan de schrijver is van bekende liedjes als 'If I had a Hammer', 'Kisses sweeter than Wine' en 'Tell me where the Flowers are' en dat hij op school gezeten heeft met John F. Kennedy.

Belangrijker dan het optreden in De Waag is echter dat Seeger Schreijer uitnodigt om twee maanden later naar Londen te komen waar hij dan ook weer zal zijn, na nog een aantal Europese landen te hebben bezocht. In Londen zal hij Cobi introduceren bij de bloeiende folkscene, aldaar. En Schreijer wil niets liever, want in Nederland zijn absoluut geen voorbeeldpodia waar ze zich naar kan richten.

In de tweede helft van mei, als Cobi in Engeland is, worden de honneurs in Haarlem waargenomen door Ronnie Potsdammer, die folkmuzikant Martin Lodewijk – later bekend geworden als de tekenaar van de stripalbums 'Agent 327' – en zangeres van Joodse volksliedjes Sonja Bernd't uitnodigt. En omdat in de maand juni Potsdammer afwezig is treden de twee nieuwkomers tot bijna half juni nog met Cobi in de Waag op. Het sluit aan bij wat ze in Engeland gezien heeft: een podium met roulerende troubadours. Een muzikaal laboratorium en een plek om dingen uit te proberen.

Omdat ze De Waag gedurende de zomermaanden weer vaker open wil houden met het oog op toeristen, begint ze een 'open podium' op de vrijdagen. Het is een succes en zal vooral de geschiedenis ingaan omdat Boudewijn de Groot daar in het najaar van 1964 een zeer regelmatige podiumgast wordt. De Haarlemse zanger is op woensdag 22 juli te zien geweest in het televisie-talentenprogramma Nieuwe Oogst, met het liedje 'Élégie Prénatale', dat niet lang daarvoor als single is verschenen.

Nieuwe Oogst is in 1964 wat we vandaag de dag een 'kijkcijferkanon' zouden noemen. De reacties op de uitzending met De Groot zijn merendeels enthousiast, op die van de televisierecensent van het christelijke dagblad Trouw na, die de volgende dag schrijft: 'Tot de nummers die gebracht werden, behoorde een klagelijk modern-sentimenteel, echt pubertein liedje, over een jongen en een meisje, die een kind verwachten, waar de omgeving geen begrip voor heeft, en laat die omgeving nou toevallig weer een omgeving zijn, die psalmenzingend door het leven gaat. En zo gaan de calvinisten in Nederland, nog alle dagen naar het schavot'.⁶

Niet lang daarna – al is niet duidelijk hoe lang precies – wachten Boudewijn de Groot en Lennaert Nijgh op een middag bij de poort van De Waag op Cobi Schreijer. Talloze keren heeft ze hetzelfde verhaal verteld over de ontmoeting met het tweetal toen ze bij de taveerne aankwam: '„Jij was gisteren op TV!“, zei ik tegen de één. En hij informeerde heel schuchter of hij een keer bij mij mocht komen optreden. Dat kon natuurlijk. Ik

Waagverhalen – 1966

Het jaar dat de sixties echt beginnen

De eerste keer dat Willem Polak in De Waag komt is op zondag 26 december 1965. „Ik weet dat nog zo precies door de ongelofelijke indruk die het op mij maakte. Zowel de plek als wat daar gebeurde. Mijn leven veranderde. Ik had op de televisie al een paar keer uitzendingen vanuit De Waag gezien en besloot er een keer zelf heen te gaan, samen met mijn broer. Het was tweede kerstdag, een open podium-programma met Cobi als gastvrouw. Ik herinner mij niet meer wie ik daar destijds heb zien optreden. Misschien Joost Nuissl, misschien Herman Erbé. Ik was eenentwintig toen. Ik ben van 1944 en woonde in Heemstede.”

Polak zal naarmate de tijd verstrijkt een steeds invloedrijker spin blijken in het web van de regionale folkmuziek. Eerst nog als bezoeker en later, begin jaren zeventig, als één van de regelaars van de ‘Waag-na-Cobi’, om ten slotte in de Kleine Houtstraat zijn eigen folkcafé De Teerling te beginnen. Daarnaast is hij door Lennaert en Boudewijn vereeuwigd in het lied ‘Prikkebeen’ dat het in 1968 tot de top-10 schopt. Polak zou de man geweest zijn ‘die nesten maakt in zijn baard’, door al piekerend met zijn vinger rondjes te draaien over zijn behaarde kin. Een gewoonte die hij ruim een halve eeuw later nog steeds niet heeft afgeleerd.

„Ik ging in die tijd eigenlijk alleen op zondagen naar De Waag,” vervolgt hij. „Dat waren altijd Nederlandse artiesten. Die ‘grote namen’ op de zaterdagen hoefden eigenlijk niet zo van mij.”

Dat laatste is opmerkelijk, omdat 1966 het rijkste jaar zal blijken wat internationale ‘namen’ in De Waag betreft. En dan vooral waar het gaat om Engelse en Amerikaanse folk en singer-songwriters – om dat begrip er ook maar eens bij te halen. De invloedrijke Britse gitarist Steve Benbow, Joan Baez, de Israëlische Tova Ben Zvi, het Schotse duo Robin Hall & Jimmie MacGregor, Dubliner Barney McKenna, de Britse folkpioniers Dave Swarbrick en Martin Carthy, en de uit de New-Yorkse Greenwich Village-scene afkomstige Amerikanen Tom Paxton en Mark Spoelstra komen naar Haarlem, naast Alex Campbell, Dorris Henderson en Don Paulin die er een jaar eerder ook al hebben gestaan. En niet te vergeten Simon & Garfunkel, die eind juni voor heel wat meer opschudding zorgen dan Paul Simon solo in december 1965 aan de vooravond van het sinterklaasfeest heeft gedaan.

Joost Nuissl, die najaar 1965 als aankomend kleinkunstenaar voor het eerst in De Waag komt weet het nog goed: „Ik deed daar al snel allerlei dingen voor Cobi, zoals

V.l.n.r. Steve Benbow, Jimmie MacGregor en Robin Hall in De Waag (september 1966)

PR. En ik herinner mij dat ik een persbericht naar Haarlems Dagblad stuurde over een Amerikaanse folkzanger die weliswaar nog onbekend was, maar héél erg goed. Dat was Paul Simon. ‘Ja, dat zeg je van iedere artiest,’ kreeg ik als reactie van de krant te horen. Ze hadden nog nooit van hem gehoord en hebben er ook niets over geschreven.”

Terwijl het in Amsterdam halverwege de jaren zestig zowel boven- als ondergronds maatschappelijk en cultureel begint te rommelen, te schuiven en te schuren, is daar twintig kilometer westwaarts nog weinig van te merken. ‘De revolutie wil voorshands in Haarlem niet erg lukken,’ schrijft Lennaert Nijgh.¹ En binnen Haarlem is De Waag zoiets als een muzikaal reservaat waarbinnen Cobi Schreijer er in maatschappelijk en politiek opzicht weliswaar progressieve ideeën op nahoudt, maar zich muzikaal stevig vastklampt aan de traditie.

„Ik denk dat Ronnie Potsdammer muzikaal veel méér in de sfeer van de jaren zestig stond dan Cobi,” zegt Paul Marselje die in 1966 als zestienjarige bezoeker zijn eerste stappen in De Waag zet. Maar al zijn de muren van De Waag nog zo massief, daarbuiten waait de nieuwe tijd toch beetje bij beetje ook richting Spaarnestad. Radio Veronica – al vijf jaar in de lucht – zendt vanaf 1965 de Top-40 uit. Beatles en Rolling Stones komen via de radio de Haarlemse huiskamers binnen, net als Bob

Binnenlopers

Over de wereldhit van Peter Sarstedt en de geweldloze missie van Joan Baez

„Op een avond, dat moet in 1967 of 1968 geweest zijn, kwam Ramses Shaffy voorrijden met een taxi,” vertelt Ton Roos. „Na middernacht en hij was helemaal in de lorem. Nou, dat was me even wat, Ramses in De Waag! Het is volgens mij ook de enige keer geweest. Cobi kende hem wel. Na nog wat gedronken te hebben liep hij het podium op, pakte mijn gitaar die daar nog stond en begon Russische liederen te zingen. Heel luid. Er was die avond weinig publiek voor zover ik mij herinner, maar het ging er heftig aan toe. Na afloop zaten er allemaal butsen en barsten in die gitaar en waren er drie snaren gebroken. Cobi heeft hem toen in een taxi geduwd en weer naar huis gestuurd.”

Binnenlopers. Artiesten die on-aangekondigd De Waag aandoen en dan spontaan besluiten één of meer liedjes te zingen. Het hoort bij het troubadourspodium aan het Spaarne en Cobi staat er van begin af aan voor open. Al moet het natuurlijk wel een beetje ordentelijk gebeuren. Niet voor niets introduceert zij al in 1964 open podiumavonden. Wie enthousiast naar de hootenappenings komt, maar ter plekke aarzelt, wordt door de gastvrouw persoonlijk het podium op gepraat. Anderen vragen niets en beginnen gewoon te zingen, zoals Shaffy. Wat ze gemeen hebben, is dat deze concerten nooit in de krant aangekondigd worden en

Ramses Shaffy (1966)

evenmin gerecenseerd, of er moet toevallig een verslaggever aanwezig zijn. Maar dan nog... Niet zelden vinden de spontane optredens laat op de avond plaats, als menig bezoeker ook reeds licht beneveld is. Het geheugen is sowieso al zelden een betrouwbare bron, maar in die gevallen nog minder.

In de zomer van 1965 reeds, als Cobi Schreijer De Waag ook overdag geopend heeft met het oog op toeristen, staan er plotseling drie Amerikaanse studenten binnen. Ze vertellen uit Middletown, Connecticut, te komen, waar ze rechten studeren en door Europa touren met hun Grand Old 26-String Band, waarmee ze bluegrass en folk spelen. Op een festival in Denemarken zijn ze enige dagen eerder Alex Campbell tegengekomen, die hen heeft aangeraden om eens in De Waag in Haarlem te gaan kijken en vooral Cobi Schreijer de groeten te doen. En hier zijn ze. Cobi nodigt de drie uit de volgende avond als haar speciale gasten op te treden. Een jaar later mogen ze trouwens nog het voorprogramma van Simon & Garfunkel verzorgen. Daarna wordt echter nooit meer iets van hen gehoord.

Paul Marselje herinnert zich dat Paul van Vliet na afloop van een voorstelling in de schouwburg met zijn hele groep komt binnenlopen. „Gewoon om nog wat te spelen en te zingen. Jazz!” En Joost Nuissl weet nog dat The Dubliners op een gegeven moment héél laat op de avond binnen kwamen vallen. „Die hadden nota bene in Duitsland gespeeld en wilden per se nog even naar De Waag. Daar haalden ze hun instrumenten weer tevoorschijn en speelden vrolijk verder. Helemaal onversterkt natuurlijk.”

Soms weet Cobi van de komst van een muzikant, maar is het optreden zo spontaan geregeld dat het niet in de krant of andere agenda's vermeld is. Zoals in het geval van Cornelis Vreeswijk, de in 1937 in IJmuiden geboren singer-songwriter die twaalf jaar later met zijn ouders naar Zweden emigreert waar hij begin jaren zestig doorbreekt met zijn liedjes. Hij heeft al een handvol Zweedse hits gescoord als hij het ook eens Nederlandstalig in zijn geboorteland wil proberen. Begin 1966 wordt Vreeswijk door de VARA uitgenodigd voor een televisieprogramma. Zijn single 'De Nozem En De Non' is dan net verschenen, maar zal pas zes jaar later een hit worden.

Ellen Blazer, die voor de VARA werkt, kent Cobi Schreijer goed en vraagt haar of Vreeswijk het weekeinde voorafgaand aan de opname wellicht al wat in De Waag kan spelen, bij wijze van een soort generale repetitie. Cobi stemt toe en de zanger heeft zijn familie ingeseind. Die zaterdag, 5 februari, zitten er nogal wat IJmuidenaren in het theatertje.¹ Astrid Nijgh komt in die tijd nog niet in De Waag, maar kent de verhalen: „Van zijn zuster hoorde ik later dat hij er niet uitzag toen hij er op de avond van het optreden aankwam. Hij dronk nogal en zijn shirt was vies. Toen heeft Cobi hem apart genomen en een schoon overhemd gegeven. Zo van: 'Aantrekken, anders ga je het podium niet op!' Hij vond het natuurlijk heel koddig dat hij in Nederland in zo'n piepklein theatertje stond, terwijl hij in Zweden al de grootste podia bespeelde...”

Er zijn verschillende versies van het verhaal. Een andere luidt dat Vreeswijk De Waag binnenkomt met zijn shirt openhangend tot op zijn navel. En dat Cobi eerst

David Rovics

‘Ik ben een betere anarchist dan jij!’

Op 25 september 2016 speelt een opmerkelijke muzikant in De Waag. Een man die zelden of nooit in het reguliere pop-, folk-, of singer-songwritercircuit optreedt. Bij zijn soms maandenlange tournees waarbij hij de halve wereld aandoet, zingt hij liever bij demonstraties, in buurthuizen of gaarkeukens, kraakcafé's en op andere plekken waar hij mensen met zijn liedjes kan motiveren en een hart onder de riem kan steken bij sociale, maatschappelijke en politieke acties. Eigenlijk precies zoals Woody Guthrie dat deed in de jaren veertig van de vorige eeuw en net zo strijdbaar als diens artistieke metgezel Pete Seeger.

David Rovics heet hij. Geboren in New York in 1967. Sinds halverwege de jaren negentig is zijn leven een aaneenschakeling van concerten, tournees en liedjes schrijven. Als er vandaag ergens in de wereld iets gebeurt heeft Rovics er morgen een liedje over online gezet. Helemaal in de stijl van Phil Ochs, die in 1964 voor zijn debuutalbum 'All The News That's Fit To Sing' reeds de bekende slogan van The New York Times parafraseerde. En in 2015, een paar maanden voor zijn overlijden, prees Nederlands 'laatste protestzanger' Armand de Amerikaaan nog als een van de beste singer-songwriters in de Seeger-traditie.¹

Weinig muzikanten die sinds 2001 in De Waag hebben gespeeld, slaan zo nadrukkelijk een brug naar de muziek die daar te horen was in de tijd dat Cobi Schreijer er de scepter zwaait. In het jaar dat Rovics naar Haarlem komt, brengt hij ook zijn album '1939' uit, waarop hij onder meer 'Die Moorsoldaten' zingt – een lied dat in 1933 werd geschreven door de gevangenen van kamp Börgermoor, vlakbij de Nederlandse grens, waar de nazi's destijds hun politieke tegenstanders opsloten. Het is sindsdien uitgegroeid tot een internationaal en tijdloos verzetslied. In 1966 neemt Don Paulin het nummer op voor zijn album 'Songs of Minorities' en hij zal het in die tijd ongetwijfeld ook bij zijn regelmatige concerten in De Waag hebben gezongen. Daarmee is de cirkel weer gesloten.

Hoezeer David Rovics zich in zijn liedjes ook focust op sociale en maatschappelijke misstanden, toch is zijn optreden nooit een aaneenschakeling van boosheid en militante ernst. Onrecht kan bestreden worden met humor, en verontwaardiging gaat goed samen met relativisering. Niet voor niets is één van Rovics grootste successen bij concerten al jaren het met veel zelfspot gezongen 'I'm A Better Anarchist Than You'.

David Rovics

„Van het concert in De Waag herinner ik mij eerlijk gezegd de locatie en het gebouw beter dan wat ik daar exact gezongen hebt,” blikst Rovics vijf jaar later terug op zijn concert in Haarlem. „Maar ik voel mij zeker thuis in de traditie van Seeger, Baez, Tom Paxton en Paul Simon. Dan heb je het natuurlijk over een muzikale lijn die nog veel verder teruggaat.”

„Pete Seeger heb ik diverse keren ontmoet. Hij was wat ouder dan de meeste mensen van die sixties-folkgeneratie. En ik ben zelf weer ietsje jonger dan de kinderen van die allereerste generatie sixties-troubadours. Seeger was één van de leidende figuren van wat destijds 'culture of the left' werd genoemd. Ik was echter te jong om dat bewust mee te maken. Maar mijn ouders draaiden zijn platen. En in de jaren negentig, toen ik zelf cd's begon te maken, kreeg ik op een gegeven moment een brief met een cheque van honderd dollar van hem. Hij had ergens mijn muziek gehoord en schreef: stuur mij alle platen die je gemaakt hebt. Dat deed hij niet alleen bij mij, hoor, maar bij alle artiesten die hij wilde steunen.”²

„Hoewel ik enkele generaties jonger ben, is Seeger een belangrijke inspiratie voor mij geweest. De grootste impact had denk ik het feit dat hij met iedereen kon omgaan. Hij was ontzettend toegankelijk, benaderbaar en communicatief. Heel anders dan een deel van de linkse beweging van vandaag, waar men elkaar voortdurend in de haren

ISBN/EAN 978-94-91936-36-4

9 789491 936364

Simon & Garfunkel, Pete Seeger, Joan Baez, Tom Paxton, allemaal stonden ze in De Waag in Haarlem. Net als Boudewijn de Groot, Astrid Nijgh, Neerlands Hoop In Bange Dagen en talloze anderen. En Bob Dylan? Er was al een datum voor hem vrijgehouden. Maar hij werd plotse-
ling wereldberoemd, dus dat ging niet door.

‘Troubadour’ vertelt het verhaal van de oudste en meest legendarische folkclub van Nederland, in 1962 begonnen door Cobi Schreijer. Haar doel is om het volkslied levend te houden. In de vroege jaren zestig beleeft de folkmuziek in het Verenigd Koninkrijk en Amerika een nieuwe bloei-
periode. Met een duwtje in de rug van Pete Seeger komen talloze internationale topartiesten naar de eeuwenoude taveerne aan het Spaarne. In De Waag gaat de folk een eigenzinnige symbiose aan met typisch Nederlandse kleinkunst en geëngageerd chanson.

In de éénentwintigste eeuw zijn er nog altijd concerten in De Waag. Tientallen internationale artiesten per jaar. ‘Folkies’ zijn echter ‘singer-songwriters’ geworden. Ook daarover gaat het in ‘Troubadour’. Hoe een genre zich ontwikkelde van ‘protestlied’ naar ‘persoonlijke ontboezeming’. Hoe een ‘generatie’ plaats maakte voor het ‘individu’. Hoe een hoofdstroming in de muziek lang-
zaam maar onvermijdelijk een ‘niche’ werd. Maar hoe hij vandaag de dag ook genoemd wordt, hij is er nog altijd. Of zij natuurlijk. Zich immer plooiend naar de tijdgeest. De troubadour.

UITGEVERIJ LOUTJE

